

1985, 1. prosince – Sdělení VONS č. 491 „Další informace o represích proti katolickému samizdatu na Moravě“ obsahující informace o domovních prohlídkách u Františka Adamíka a jeho trestním stíhání pro trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi, o domovní prohlídce u Jakuba Machálka, o vzetí do vazby Jiřiny Bedeiové a jejím trestním stíhání pro trestný čin pobuřování a o postizích mnoha dalších osob.

Již ve sdělení č. 486 a 490¹ jsme upozorňovali, že zatím můžeme podat jen kusý obraz o represích proti katolickému samizdatu na Moravě, započatých v noci z 11. na 12. listopadu. Ačkoli jsou jednotlivé případy formálně rozděleny do nejméně tří skupin, je nepochybné, že nejde o náhodnou časovou shodu, nýbrž o jedinou, centrálně koordinovanou akci. Přinášíme nyní další podrobnosti, které se podařilo spolehlivě zdokumentovat – bohužel nemůžeme zaručit, že je alespoň tento nejnovější výčet úplný nebo že se represe dále nerozšíří.

V okrese Přerov byl postižen František Adamík, nar. 17. 4. 1932, dělník podniku Chemopetrol, bytem Přerov, Šírava² 21. Je ženatý, otec pěti dětí. Dne 12. 11. byla provedena domovní prohlídka nejprve v místnosti, kterou má pronajatou v obci Újezdec, a poté v jeho vlastním bydlišti.³ Obě prohlídky nařídil vyšetřovatel npor. Alois Stískal a kromě něho se na nich jmenovitě podíleli kpt. JUDr. Sovják,⁴ kpt. Stoklasa, npor. Till,⁵ nstrž. Šustr a jiní, souhlas dal okresní prokurátor JUDr. V. Kliment⁶. Při prohlídkách byl odňat cyklostyl, blány, papíry, barvy a další pomůcky k rozmnožování a větší počet čistě náboženské literatury, často v několika desítkách exemplářů. Po čtyřdenním zadržení,⁷ během něhož proti němu bylo vzneseno obvinění z trestného činu maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi (§ 178 tr. z.),⁸ byl dne 15. 11. propuštěn a je nyní trestně stíhán na svobodě.⁹ Tento případ představuje povážlivou trhlinu v celkových plánech Státní bezpečnosti, která se jinak snaží kamuflovat protináboženský

aspekt své akce a postihuje zvláště vydávání samizdatových publikací obecně politického charakteru.

V Gottwaldově byla dne 12. 11. provedena domovní prohlídka také u Jakuba Machálka, nar. 1914, podrobnosti o jejím výsledku však zatím nejsou známy. Dotyčný nebyl ani zadržen, ani není trestně stíhán. V okresech Kroměříž, Gottwaldov a Přerov bylo v souvislosti s celou akcí vyslýcháno několik desítek osob.

K minulým sdělením upřesňujeme: Potvrzuje se, že Jiřina Bedeiová z Gottwaldova, nar. 3. srpna 1951, zaměstnána jako sekretářka trestního oddělení Okresního soudu v Gottwaldově, dálkově studující právnickou fakultu, byla vzata do vazby a obviněna z trestného činu pobuřování (§ 100, odst. 3, písm. a tr. z.).¹⁰ Adresa jejího bratra: Václav Bedei, třída Úderníků 1012, Gottwaldov. Současně doplňujeme, že paní Augustina Navrátilová, manželka vězněného A. Navrátila, bydlí na adrese Lutopecny 14, 768 31 Zlobice.¹¹

Informace o Chartě 77, r. 8, 1985, č. 12, s. 17.

POZNÁMKY

¹ Viz dokumenty č. 489 a 493. K případu Františka Adamíka viz dále sdělení VONS č. 552, 575, 576, 578, 589, 603, 613, 629, 647 a 655, dokumenty č. 555, 578, 579, 581, 592, 606, 616, 632, 650 a 658.

² Správně Šířava.

³ František Adamík podal proti provedení domovní prohlídky 16. 11. 1985 stížnost, která směřovala především proti způsobu jejího provedení a proti některým pochybným formulacím v protokolu. LP, Sb. VONS, inv. č. 21, sign. II/1, kart. 13. Krajský prokurátor v Ostravě JUDr. František Gottwald 20. 12. 1985 stížnost zamítl. KS v Ostravě, soudní spis k případu Františka Adamíka, spis. zn. 1 T 1/86. Usnesení vyšetřovatele oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Přerov npor. Aloise Stískala o provedení domovních prohlídek z 12. 11. 1985 a protokoly o provedení domovních prohlídek včetně fotodokumentace jsou uloženy in: tamtéž.

Dne 11. 11. 1985 (podle podacího razítka) přišel na Okresní správu SNB anonymní nedatovaný udavačský dopis, který obviňoval Adamíka z krádeží. Kradené věci měl Adamík podle anonymu ukrývat právě u paní Hermíny Oherové, v jejímž domě měl pronajatu jednu místnost. V dopise

bylo uvedeno: „Dovoluji si Vás upozornit na zneužívání staré paní Oherové z Újezdce, č. p. 17. Již delší dobu k této dochází zaměstnanec chemičky Adamík, který tam donáší plné tašky kradeného materiálu. [...] Doufám, že se na tuto věc podíváte, protože Adamík krade dál a věci donáší k paní Oherové, u které si dělá asi skladiště. Protože nechci mít žádné nepříjemnosti a tahanice po soudech, proto se nepodepisuji, ale byl bych rád, aby se konečně Adamíkovi zatrhly ty jeho lumpárny.“ Tamtéž.

⁴ Celým jménem Lubomír Sovják.

⁵ Celým jménem Zdeněk Till.

⁶ Celým jménem Vratislav Kliment.

⁷ Dne 12. 11. 1985 požádal vyšetřovatel oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Přerov npor. Karel Zeiler Okresní prokuraturu v Přerově o udělení souhlasu k Adamíkovu zadržení jako důvodně podezřelého z trestného činu maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi. Okresní prokurátor v Přerově JUDr. Vratislav Kliment s tím týž den vyjádřil souhlas, neboť „Adamík nevypovídá, od koho materiály získal a kterým osobám rozmnožené tiskoviny předával“. KS v Ostravě, soudní spis k případu Františka Adamíka, spis. zn. 1 T 1/86.

⁸ Adamíkovo stíhání pro trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr. zák. zahájil 12. 11. 1985 vyšetřovatel oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Přerov npor. Alois Stískal. Adamík podle jeho usnesení „nejméně v průběhu roku 1985 v Újezdci, okr. Přerov, rozmnožoval tiskoviny náboženského charakteru, které pak předával k distribuci nezjištěným osobám“. Usnesení je uloženo in: tamtéž; též LP, Sb. VONS, inv. č. 21, sign. I/1, kart. 13.

O domovní prohlídce u Adamíka a jeho čtyřdenním zadržení informovaly Americké listy v článku „Domovní prohlídky bez konce“, *Americké listy*, 1985, č. 51–52 (20. 12.), s. 2; viz též článek „Stíhání Františka Adamíka“ in: *Studie*, 1986, č. 107, s. 372–374. Informaci přinesla i Amnesty International, viz článek „Czechoslovakia: religious believers arrested“ in: *Amnesty International Newsletter* 16, 1986, č. 3, s. 7. Článek je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 21, sign. IV/2, kart. 13

⁹ Vyšetřovatel oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Přerov kpt. Trčka podal 14. 11. 1985 návrh na vzetí Františka Adamíka do vazby, mj. proto, že odmítal vypovídat o tom, od koho získal rozmnožovací stroj a komu předával rozmnožené materiály. Okresní prokurátor v Přerově JUDr. Vratislav Kliment však 15. 11. 1985 nařídil Adamíkovo propuštění. KS v Ostravě, soudní spis k případu František Adamík, spis. zn. 1 T 1/86.

¹⁰ K případu Jiřiny Bedeiové, Pavla Dudra a Jaromíra Němce viz sdělení VONS č. 490, 499, 519, 548, 577, 809, 819, 884, 913, 933, 955 a 999, dokumenty č. 493, 502, 522, 551, 580, 813, 823, 888, 917, 937, 959 a 1003.

¹¹ K případu Augustina Navrátila viz sdělení VONS č. 486, 498, 513, 516, 558, 567 a 586, dokumenty č. 489, 501, 516, 519, 561, 570 a 589.